

Na osnovu člana 8, stav 1, tačka 2, člana 9 i člana 34 Zakona o elektronskim komunikacijama, (Sl. list CG br.50/08) i člana 12 Statuta, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na sjednici Savjeta Agencije od ..., 2009. godine, donosi

Pravilnik o operatorskom pristupu i interkonekciji

I osnovne odredbe

Član 1 Sadržaj pravilnika

Ovim pravilnikom se propisuju uslovi za obezbjeđivanje operatorskog pristupa i interkonekcije operatora, prava i obaveze operatora u vezi sa operatorskim pristupom i interkonekcijom, procedure za ostvarivanje operatorskog pristupa i interkonekcije, uslovi pod kojima operatori mogu ograničiti interkonekciju i operatorski pristup, kao i postupanje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu „Agencija“).

Član 2 Značenje pojmova

Pojedini pojmovi u smislu ovog Pravilnika imaju sljedeće značenje:

Operatorski pristup je obezbjeđenje raspoloživosti opreme, odnosno usluga drugom operatoru, pod određenim uslovima, u cilju obezbjeđivanja elektronskih komunikacionih usluga. Operatorski pristup, između ostalog, obuhvata: pristup do elemenata mreže i povezanih mogućnosti, koje mogu podrazumijevati i priključivanje opreme (to posebno uključuje pristup do lokalne petlje i uređaja i usluga, koji su potrebni za obezbjeđivanje usluge preko lokalne petlje); pristup do fizičke infrastrukture, uključujući prostorije, kanale i stubove; pristup do odgovarajućih sistema programske opreme i sistema za podršku; pristup do pretvaranja brojeva ili do sistema koji obezbjeđuju jednakovrijedno djelovanje; pristup do fiksnih i mobilnih mreža; pristup do sistema sa uslovnim pristupom za digitalne televizijske usluge; pristup do virtualnih mrežnih usluga.

Interkonekcija (međumrežno povezivanje) je fizička ili logička veza elektronskih komunikacionih mreža, kojom se omogućava korisnicima jedne elektronske komunikacione mreže komunikacija sa korisnicima drugih elektronskih komunikacionih mreža, odnosno pristup uslugama drugih operatora.

Ograničenje operatorskog pristupa ili interkonekcije je odbijanje zahtjeva za operatorski pristup ili interkonekciju.

Član 3

Osnovni ciljevi Pravilnika

Ovaj Pravilnik reguliše odnose između operatora u dijelu operatorskog pristupa i interkonekcije sa ciljem:

- podsticanja konkurencije;
- interoperabilnosti elektronskih komunikacionih usluga;
- zaštite interesa krajnjih korisnika sa aspekta izbora usluga, cijena usluga i kvaliteta.

II Uslovi za obezbjeđivanje operatorskog pristupa i interkonekcije operatora

Član 4

Osnovni zahtjevi operatorskog pristupa i interkonekcije

Operatori će prilikom implementacije operatorskog pristupa i interkonekcije obezbijediti sljedeće:

- interoperabilnost usluga, uključujući i zadovoljavajući kvalitet elektronskih komunikacionih usluga,
- zaštitu podataka, do nivoa neophodnog za obezbjeđenje saglasnosti sa relevantnim regulatornim odredbama o zaštiti podataka uključujući zaštitu ličnih podataka, tajnost obrade, prenosa ili čuvanja podataka.

Član 5

Tehnički standardi

Operatori su dužni da se prilikom implementacije operatorskog pristupa i interkonekcije pridržavaju:

- standarda koje su usvojila evropska tijela za standardizaciju kao što je Evropski institut za telekomunikacione standarde (ETSI) ili Evropski komitet za standardizaciju/ Evropski komitet za elektrotehničku standardizaciju (CEN/CENELEC),
- standarda ili preporuka koje je usvojila Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU), Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) ili Međunarodni elektrotehnički komitet (IEC),
- domaćih standarda.

III Prava i obaveze operatora u vezi sa operatorskim pristupom i interkonekcijom

Član 6 Prava i obaveze operatora

Operatori imaju pravo i dužnost da pregovaraju o operatorskom pristupu i interkonekciji svojih mreža i da objavljuju ažurirane podatke koji su od interesa za obavljanje ovih pregovora.

Operatori su dužni da podatke koje dobijaju od drugih operatora prije, za vrijeme ili poslije procesa pregovaranja oko ugovora o operatorskom pristupu i interkonekciji koriste isključivo za potrebe za koje se oni i dobijaju i pri tome u svakom trenutku poštuju povjerljivost podataka koji se prenose ili čuvaju. Dobijeni podaci se neće učiniti dostupnim bilo kojoj drugoj strani, posebno drugim sektorima, poslovnicama ili partnerima, kojoj ti podaci mogu donijeti prednost u konkurenciji.

IV Procedure za ostvarivanje operatorskog pristupa i interkonekcije i postupanje Agencije

Član 7 Zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju može uputiti operator koji je registrovan od strane Agencije, u skladu sa članom 31 Zakona.

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju se dostavlja operatoru od koga se traži operatorski pristup ili interkonekcija.

Zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju mora da sadrži:

- podatke o operatoru koji traži operatorski pristup ili interkonekciju – podnosilac zahtjeva,
- osnovni podaci o elektronskoj komunikacionoj mreži podnosioca zahtjeva,
- [ovlašćenje za pružanje usluga izdato od strane Agencije \(licenca\)](#)
- zahtjevani skup usluga koji se odnose na operatorski pristup ili interkonekciju,
- lokacije pristupnih/interkonekcionih tačaka,
- plan potrebnih kapaciteta,
- podaci o lokacijama uređaja i opreme podnosioca zahtjeva, koji će se koristiti za operatorski pristup ili interkonekciju,
- tehničke karakteristike opreme i uređaja koji će se koristiti za operatorski pristup ili interkonekciju i potvrda o usaglašenosti sa odgovarajućim tehničkim standardima,
- plan saobraćaja za naredni period od najmanje šest mjeseci,
- kontakt osoba (ime, tel., e-mail).

Comment [C1]: Uvažavamo komentar Agencije dat u prvom krugu konsultacija, ali smatramo da je zaista korisno dobiti licencu na uvid iz razloga upoznavanja sa portfeljom servisa i eventualno numeričkim resursima koje je operator dobio na korišćenje.

Član 8

Odgovor na zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju

Operatori su dužni da na zahtjev za operatorski pristup i interkonekciju odgovore u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva. Odgovor na zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju mora da sadrži:

- predlog tehničkog rješenja za realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- troškove realizacije operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- planiranu dinamiku za realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije,
- plan testova prije puštanja u rad,
- dalji postupak pregovaranja o operatorskom pristupu ili interkonekciji,
- osobe zadužene za pregovaranje i realizaciju operatorskog pristupa ili interkonekcije.

Ukoliko zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju nije potpun operator, kome je zahtjev upućen, će tražiti od podnosioca zahtjeva da dopuni svoj zahtjev u roku od 15 dana.

Operator koji je podnio zahtjev dužan je da u roku od 15 dana od dana prijema odgovora iz stava 1 ovog člana, pismenim putem, potvrdi da prihvata predložene uslove za realizaciju i implementaciju operatorskog pristupa i interkonekcije.

Comment [C2]: Nakon izmjena unijetih u prvom krugu konsultacija, ovaj stav i stav 1 u narednom članu su kontradiktorni. Predlažemo da se ostavi rok od 15 dana i u jednom i u drugom članu.

Comment [C3]: Smatramo da je neophodno unijeti ovu odredbu jer u praksi možemo imati slučaj da podnosilac zahtjeva prihvati uslove nakon npr. 50 dana od dana podnošenja zahtjeva i da onda rok određen za sklapanje ugovora i uspostavljanje interkonekcije bude nemoguće ispoštovati. Na ovaj način, operator koji obezbjeđuje pristup ili interkonekciju može započeti sa pripremama za realizaciju usluge odmah nakon 30 dana od dana prijema validnog zahtjeva i imati dovoljno vremena da ispoštuje zakonski rok od 90 dana.

Član 9

Ograničenje operatorskog pristupa i interkonekcije

Operatorski pristup ili interkonekcija se mogu ograničiti samo iz sljedećih razloga:

- Ukoliko podnosilac zahtjeva ne dopuni svoj zahtjev u roku od 7 dana od dana dobijanja obavještenja o nepotpunosti zahtjeva iz člana 8 stav 2.
- Ukoliko operatorski pristup ili interkonekcija nijesu izvodljivi iz tehničkih razloga ili iz razloga nepostizanja dogovora u vezi sa komercijalnim uslovima korišćenja usluga pristupa i interkonekcije
- Ukoliko podnosilac zahtjeva ne prihvati predložene uslove za realizaciju i implementaciju operatorskog pristupa i interkonekcije u rokovima definisanim u članu 8 stav 3.

U tom slučaju je operator, kome je upućen zahtjev, dužan da detaljno obrazloži razloge svog odbijanja zahtjeva i dostavi ih podnosiocu zahtjeva, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Comment [C4]: Smatramo da se brisanjem riječi "komercijalnih" ostavlja mogućnost tumačenja da je interkonekciju moguće izvršiti pod bilo kakvim komercijalnim uslovima. Predlažemo da se ovaj član ipak dopuni na predloženi način, jer će svakako Agencija biti informisana o razlozima odbijanja zahtjeva i imati nadležnost da donese odluku o opravdanosti odbijanja istog.

Ukoliko se odbije zahtjev za operatorski pristup ili interkonekciju, zainteresovani operator se može zahtjevom obratiti Agenciji. Agencija će donijeti odluku o opravdanosti odbijanja zahtjeva za operatorskim pristupom ili interkonekcijom u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. U slučaju da je razlog odbijanja zahtjeva neopravdan Agencija će naložiti uspostavljanje operatorskog pristupa ili interkonekcije, u skladu sa rokovima iz ovog pravilnika.

Član 10

Ugovori o operatorskom pristupu i interkonekciji

Operatorski pristup i interkonekcija se realizuju na osnovu međusobnog ugovora operatora, koji mora biti u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama (u daljem tekstu „Zakon“).

Ugovori o pristupu ili interkonekciji obavezno sadrže sljedeće:

- Predmet ugovora;
- Usluge koje se pružaju, dogovoreni kvalitet i vremenske rokove;
- Komercijalne uslove;
- Održavanje operativnosti mreže;
- Interoperabilnost usluga;
- Prestanak važenja ili isticanja ugovora, ukoliko je zaključen na određeno vrijeme i otkazni rok, ako je zaključen na neodređeno vrijeme;
- Procedure za ispunjavanje zahtjeva za zaštitu podataka u pružanju usluga;
- Sankcije u slučaju nepoštovanja ugovora;
- Metod utvrđivanja odgovornosti za usluge koje se pružaju trećoj strani.

Operatori su dužni da zaključe ugovor o operatorskom pristupu ili interkonekciji u roku od 60 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva iz člana 7 ovog pravilnika [ukoliko su od strane podnosioca zahtjeva ispoštovani rokovi navedeni u članu 8 stav 3 ovog pravilnika.](#)

Operatorski pristup ili interkonekcija se moraju uspostaviti u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora iz prethodnog stava. U slučaju kada se operatorski pristup ili interkonekcija, iz objektivnih razloga, ne mogu uspostaviti u roku od 30 dana, operator koji ne može da ispunji navedeni rok, dužan je da detaljno obrazloži razloge kašnjenja i dostavi obrazloženje drugoj zainteresovanoj strani. Ukoliko je nezadovoljna obrazloženjem, druga zainteresovana strana može pokrenuti postupak pred Agencijom u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

Potpisani ugovori o operatorskom pristupu ili interkonekciji se dostavljaju Agenciji radi evidencije i ocjene usklađenosti sa Zakonom, u roku od 10 dana od dana potpisivanja.

Član 11 **Izmjena zaključenih ugovora na zahtjev Agencije**

Agencija može u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom zatražiti izmjene zaključenih ugovora o operatorskom pristupu ili interkonekciji ako su odredbe tih ugovora u suprotnosti sa odredbama Zakona i ovog pravilnika.

Ukoliko strane ne izvrše tražene izmjene u roku od 10 dana, Agencija će utvrditi izmjene, koje mogu, između ostalog, sadržati uslove kojima se obezbjeđuje ispunjenost uslova iz prethodnog stava ovog člana.

Član 12 **Rješavanje sporova**

Ukoliko se ugovor o operatorskom pristupu ili interkonekciji ne zaključi u roku od 60 dana od dana podnošenja validnog zahtjeva ili se pojavi spor u vezi sa već uspostavljenim operatorskim pristupom ili interkonekcijom operatori se mogu obratiti Agenciji sa zahtjevom za rješavanje spora, u nemogućnosti da ga sami riješe [u roku od 60 dana.](#)

Comment [C5]: Smatramo da treba pružiti mogućnost operatorima da riješe spor putem pregovora u istom roku koji

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, Agencija može operatorima predložiti mogućnost posredovanja u rješavanju sporova, shodno članu 20 Zakona.

Ukoliko operatori ne iskoriste mogućnost iz stava 2 ovog člana, Agencija rješava samo ona pitanja po kojima nije postignuta saglasnost među strankama. Odluka Agencije o rješenju spora će se zasnivati na principima objektivnosti, transparentnosti, proporcionalnosti i nediskriminacije

Član 13
Prelazne i završne odredbe

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o pristupu i interkonekciji (Sl. list CG 62/06 i 30/08).

Član 14
Završna odredba

Ovaj pravilnik stupa na snagu osam dana od dana njegovog objavljivanja u Službenom listu CG.